

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A Bökönyi Közös-legelő (HUHN20072) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Debrecen
2014

Ügyfél

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület.

Vezető szakmai koordinátor

Dr. Magura Tibor

Szakmai koordinátor

Molnár Attila
Olajos Péter

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Müller Zoltán

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Tóth Sándor

Közreműködő szakértők

Dr. Forgács Zoltán
Dr. Juhász Péter
Juhász Krisztina
Hauberger Júlia
Lukács Attila
Zsigó Krisztina

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv	5
1. A terület azonosító adatai	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód	6
1.3. Kiterjedés	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.5. Érintett települések	6
1.6. Egyéb védettségi kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	8
3. Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	10
3.2. Kezelési javaslatok	10
3.2.1. Élőhelyek kezelése	10
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés	18
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	18
3.2.4. Kutatás, monitorozás	19
3.2.5. Mellékletek	19
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	20
3.3.1. Agrártámogatások	20
3.3.2. Pályázatok	22
3.3.3. Egyéb	22
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	23
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	23
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	23
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	27
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció	28
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése	29
1.1. Környezeti adottságok	29
1.1.1. Éghajlati adottságok	29
1.1.2. Vízrajzi adottságok	29
1.1.3. Talajtani adottságok	29
1.2. Természeti adottságok	29
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek	30
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok	31
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	31
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok	32
1.3. Területhasználat	32
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás	32
1.3.2. Tulajdoni viszonyok	33
1.3.3. Területhasználat és kezelés	33
2. Felhasznált irodalom	34
3. Térképek	35

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Bökönyi Közös-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjtT)
--------------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20072
---------------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	84,68 ha
---------------------------------------	----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 6260* – Pannon homoki gyepek
- * kiemelt jelentőségű élőhelytípus

1.4.2. Jelölő fajok

- közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)

1.5. Érintett települések

Szabolcs-Szatmár-Bereg-megye: Bököny

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület az Országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó (85%) és pufferterület övezetének (15%) része.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye közgyűlésének 19/2011 (XII.1.) önkormányzati rendelete Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési terve elfogadásáról

- Bököny Község Önkormányzata 5/2006. (VII.28.) rendelete Bököny Község közigazgatási területére elkészült szabályozási tervének és építési szabályzatának létrehozásáról

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A tervezési területen üzemtervezett erdő nem található.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

I/5. Szabolcs-Szatmár-beregi apróvadás körzet vadgazdálkodási terve. **Érvényes:** 2014-ig. (Készítését az Országos Vadgazdálkodási Adattár koordinálta.)

Bökönyi Földtulajdonosok Vadásztársasága (vadgazdálkodási egység kódszáma: 15-855620-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve. **Érvényes:** 2017-ig. Kelt: 2006. december 15. Jóváhagyta: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei MGSzH, Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

Halgazdálkodási terv a területre nem vonatkozik.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

Lónyai-főcsatorna alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve - Közreadta a FETIKÖVIZIG és a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, 2010 áprilisában. Esedékes felülvizsgálat éve: 2015

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra gyakorol hatást?
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	10	6260* – Pannon homoki gyepek: Egyes foltokon kanadai betyárcóró (<i>Conyza canadensis</i>), emellett némi parlagfű (<i>Ambrosia artemisiifolia</i>) fertőzi a területet. Az akácok felől is kismértékű akác-terjeszkedés áll fenn. Élőhelyvesztést, ill. degradációt okoz. Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Különösen az akácok szegélyek okoznak élőhelyvesztést.
H05.01	Lakossági szilárd hulladék	L	5	6260* – Pannon homoki gyepek, közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Csak a terület keleti sarkában jelentős, lokális hatása van. Élőhelyvesztést ill. élőhelydegradációt okoz.
I02	Problémát jelentő őshonos fajok	L	5	6260* – Pannon homoki gyepek: Széltippán (<i>Apera spica-venti</i>) előtörése egyes foltokon. élőhelydegradációt eredményez.
Kód	A területre kívülről ható veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra gyakorol hatást?
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	15	6260* – Pannon homoki gyepek, Ürge (<i>Spermophilus citellus</i>). A területet körbevevő akácok felől az akác kismértékű terjeszkedése, esetleg az ott jellemző nitrofiták gyomokkal egyetemben. Élőhelyvesztést ill. élőhelydegradációt okoz.
D01.02	autópályák, autópályák, fő- és mellékutak	L	5	közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): az egyedek elgázolásának valószínűsége reális probléma

Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű	Érintett terület nagyság a (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	L	10	6260* – Pannon homoki gyepek, közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>). A terület nyugati, északnyugati részén fenyeget, ahol nem akáccal határos a gyep. A közelmúltban többször is előfordult. Az élőhely megsemmisülésével jár mind a homoki gyepre, mind az azon élő ürgére nézve.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	20	6260* – Pannon homoki gyepek: A libatelep környékén a parlagfű további előretörése prognosztizálható. közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>). A folyamat kiteljesedése várható. Ennek során a széleken további akácosodás léphet fel, ami az ürge számára további élőhelykiesést és élőhely-degradációt eredményez..

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Bökönyi Közös-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során priritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

A Natura 2000 területen a célállapot, hogy a jelölő közösségi jelentőségű élőhely, a 6260 kódú „pannon homoki gyepek” legalább az alapállapot felmérés során tapasztalt nagyságban, karakterüket megőrizve, a területen található természetes, egyéb élőhelyeket is magában foglaló mozaik formájában, az azokat fenntartó gazdálkodás keretében fennmaradjanak.

A terület élőhelyei maradjanak olyan állapotban, hogy a közösségi jelentőségű közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) számára alkalmas élőhelyül szolgáljanak hosszú távon is.

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület egyéb természetes élőhelyei karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A homoki gyepeken az akác (*Robinia pseudoacacia*) és a selyemkóró (*Asclepias syriaca*), illetve egyéb inváziós növényfajok terjedésének megakadályozása.
- Ellenőrzött, természetvédelmi kezelésnek megfelelő legeltetés elősegítése, az esetleg szükséges kíméleti területek kijelölésével, túllegettetés megakadályozása.
- Fokozott ellenőrzés a gypet károsító tevékenységek (telephely illegális bővítése, beszántás, gépjárműves közlekedés) megakadályozására.
- Libával vagy más baromfival történő legeltetés megakadályozása.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési és részben az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységek (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). Az egyes kezelési egységekre nem vonatkoztatható élőhelyrekonstrukciós, fajvédelmi, kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.2. - 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. A 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet 4.§ 5. pontja

alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

A Bökönyi Közös-legelő Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 6 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2013-ban tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határ követő egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetők. A kezelések, beavatkozások gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekintő, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

KE-1 kezelési egység

(1) Meghatározása: A tervezési terület nagy részét kitevő homoki legelő, melyen juhtartás folyik. A „Pannon homoki gyepek” jelölő élőhely és a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) állomány túlnyomó része itt fordul elő, azaz ez a kezelési egység a jelölő értékek fő koncentrációs helye is egyben. A terület egyetlen jószágjáratást képez, a legmagasabb buckatetőktől a legmélyebb laposokig, ahol gyakorlatilag nem zajlik más típusú gyeptulajdonosi, és érdeklődési típusú, tágabb értelemben vett élőhelykezelés sem.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): homoki sztyeprétek (H5b), homoki sztyeprétek-jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (H5bxOC), jellegtelen száraz-félszáraz gyepek-homoki sztyeprétek (OCxH5b), mocsárrétek-jellegtelen fátlan vizes élőhelyek (D34xOA), mocsárrétek (D34), jellegtelen fátlan vizes élőhelyek (OA)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): fátlan vizes élőhelyek-jellegtelen üde gyepek (OAxB)
- Natura 2000 élőhelyek: 6260* – Pannon homoki gyepek

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- GY01 - Felülvetés nem megengedett.
- GY02 - Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
- GY09 - Fogasolás nem megengedett.
- GY10 - Tárcsázás nem megengedett.
- GY11 - Hengerezés nem megengedett
- GY12 - Gyepszellőztetés nem megengedett
- GY14 - Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
- GY15 - Tűzpázták létesítése nem megengedett.
- GY18 - Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás
- GY41 - Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 állategység/ha.
- GY67 - Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
- GY68 - Legeltethető állatfaj: juh.
- GY113 - A terület max. 30 %-a kezelhető tisztító kaszálással
- GY116 - A területen trágyadeponia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merült fel.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A homoki gyepek legoptimálisabb természetvédelmi kezelése hosszú távon a birkával vagy szarvasmarhával történő mérsékelt legeltetés, mely lehetőség szerint térben és időben változatos módon valósul meg. Ide értendő az esetleges pihenőhelyek váltogatása, a jószágsűrűség változtatása a GY41 önkéntes előírás intervallumán belül, az adott részterület meglegeltetésének időszaka az adott évben (pl. az egyik évben kihajtáskor, a következőben nyár közepén, azt követően nyárelőn és így tovább).

Általánosságban megállapítható, hogy jelenleg a jóság kellő mozgatás mellett, megfelelő módon van terelve a területen.

KE-2 kezelési egység

(1) Meghatározása: Elsősorban a tervezési terület szélein, de azon belül elhelyezkedő akácok, melyek gyakran, különböző mértékben homoki gyeppel keverednek. Ide értendő a legelő nyugati részén észak-déli irányban húzódó, „kiligetesező” szélű, szárnyékerdő funkciójú akác is. A magasabb buckáknál a „Pannon homoki gyepek” jelölő élőhely igen szép fragmentumai találhatók.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): akácültetvények (S1), jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC), homoki sztyeprétek (H5b)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): homoki sztyeprétek-jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (H5bxOC)
- Natura 2000 élőhelyek: 6260* – Pannon homoki gyepek

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység meghatározó fás élőhelytípusaira nincsenek. A kis arányban még jelen levő gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- GY01 - Felületés nem megengedett.
- GY02 - Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
- GY09 - Fogasolás nem megengedett.
- GY10 - Tárcsázás nem megengedett.
- GY11 - Hengerezés nem megengedett
- GY12 - Gyepszellőztetés nem megengedett
- GY14 - Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
- GY15 - Tüzpászták létesítése nem megengedett.
- GY18 - Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás
- GY41 - Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 állategység/ha.
- GY67 - Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék
- GY68 - Legeltethető állatfaj: juh.
- E12 - A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása
- E69 - A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merült fel. További akác (*Robinia pseudoacacia*) előretörése esetén annak levágása és kontakt vegyszeres visszaszorítása válhat szükségessé.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható. Célszerű fenntartani a ligetes szegélyt a legelő felől. A ligetes szegély nem zárodó szoliter fák és facsoportokból, valamint kisebb bokrosokból áll. Ezt szolgálhatja a mérsékelt legeltetés a szomszédos gyepek (KE-1 egység) felől.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

Mint a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) kisebb jelentőségű élőhelyei, és többfelé értékes homoki gyeppragmentumok megléte, az akácosokba tagolódnak gyepfoltok fenntartása mindenképpen javasolható, azok legeltetésével. Az akác (*Robinia pseudoacacia*) terjeszkedési hajlama a legkülönbözőbb vízellátottságú homoki gyepeken gyakori, különösen, ha azok akácosokkal szomszédosak. Emiatt, a kezelési egységgel szomszédos jelölő élőhelyekre veszélyforrást jelenthet, aminek az elhárítására ugyancsak törekedni kell.

KE-3 kezelési egység

(1) Meghatározása: A tervezési terület északnyugati szögletében elhelyezkedő kiterjedt szántó, a '90-es években részben még legelőterület.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1)
- Natura 2000 élőhelyek: -

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok:

Művelése során a jövőben is törekedni kell a művelési ág határainak pontos betartására.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- SZ61 - Magvetést nyár végén vagy ősszel kell végezni.
- SZ63 - Tájidegen fűmagkeverékkel történő vetés tilos.
- GY118 - Élőhelyrekonstrukció

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Megfontolandó lenne a terület visszagyepesítése, vagy rendszeres tarlólegeltetés mellett a spontán gyepesedés ráhagyása. Ez esetben a tervezési terület szinte teljes egésze gyep művelési ágba kerülne, és egységesen kezelhetővé válna, és egyúttal a jelölő élőhely (6260*) növekedése is pozitív hatású lenne.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(8) Kezelési javaslatok indoklása:

Intenzív szántóterület (2014-ben jórészt kukoricavetés). Jelenleg gyomosodás, bemosódás nem tapasztalható irányából a keletre és délre szomszédos KE-1 és KE-2-höz tartozó homoki gyepek irányába. Az elmúlt 10-15 évben nem volt tapasztalható érdemi gyepelszántás. Egyébként a tervezési terület szempontjából jelenleg nincs negatív hatása, azonban potenciálisan innen felléphet gyomosodás vagy bemosódás a mélyebb fekvésű részek felé, leginkább északkeleti, keleti irányban. Hosszú távon gyepesítése kívánatos lenne, mivel a legtöbb felsorolt problémát egyszerűen megoldja.

KE-4 kezelési egység

(1) Meghatározása: A tervezési terület keleti szélén, elkülönülten elhelyezkedő gyepfolt, mely azonban egy jószágjáratási egységet képez a nyugati, nagy összefüggő tulajdonképpeni Közös-legelővel. Az itteni gyepek kevésbé jó természetességi állapotban vannak a Közös-legelő hasonló élőhelyeihez viszonyítva.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): homoki sztyeprétek-jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (H5bxOC), jellegtelen üde gyepek-jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OBxOC)
- Natura 2000 élőhelyek: 6260* – Pannon homoki gyepek

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

- GY01 - Felületés nem megengedett.
- GY02 - Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
- GY09 - Fogasolás nem megengedett.
- GY10 - Tárcsázás nem megengedett.
- GY11 - Hengerezés nem megengedett
- GY12 - Gyepszellőztetés nem megengedett
- GY14 - Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
- GY15 - Tüzpászták létesítése nem megengedett.
- GY18 - Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás
- GY41 - Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 állategység/ha.
- GY67 - Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
- GY68 - Legeltethető állatfaj: juh.
- GY116 - A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.

(4) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslatként merül fel a hulladékeltakarítás, ami ezt a területet sajnálatos módon érinti.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A Pannon homoki gyepek élőhely kisebb fontosságú előfordulásának védelmét szolgálják, mint a legoptimálisabb gyepterületi lehetőség. A homoki gyepeken ez hosszú távon a birkával vagy szarvasmarhával történő mérsékelt legeltetést jelenti, mely lehetőség szerint térben és időben változatos módon valósul meg. Ide értendő az esetleges pihenőhelyek változtatása, a jószágsűrűség változtatása a GY41 önkéntes előírás intervallumán belül, az adott részterület meglegeltetésének időszaka az adott évben (pl. az egyik évben kihajtáskor, a következőben nyár közepén, azt követően nyárelőn és így tovább). Ebben a változtató használatban lehet kiemelt szerepe ennek a kezelési egységnek. Általánosságban megállapítható, hogy jelenleg a jószági kellő mozgás mellett, megfelelő módon van terelve a területen. Hosszú távon azonban jobban ki van téve az alullegeltetés lehetőségének, mint a KE-1 kezelési egység, mivel a jószági állások a terület nyugati részén vannak. Egy esetleges jószági létszám-csökkenés esetén ez a gyeprész használatlanul-kezeletlenül is maradhat.

KE-5 kezelési egység

(1) Meghatározása: A tervezési terület délnyugati részén, a KE-1,2-3 és -6 kezelési egységek találkozásánál levő egykori szántóterület. Ma juhlegelő, melyen a homoki gyepterület visszaállításának különböző stádiumai figyelhetők meg, bár általában gyomos. Középtájon egy speciális, száraz savanyú gyepekre jellemző társulás alakult ki, penészvirággal (*Filago arvensis*) és egércsenkessel (*Vulpia myuros*), ami a Nyírség homoki specialitásának számít közép- és kelet-magyarországi viszonylatban.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen száraz-félszáraz gyepek-homoki sztyeprétek (OCxH5b), jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: 6260*– Pannon homoki gyepek

(3) Gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok:

a) Kötelező előírások és korlátozások

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- GY01 - Felülvetés nem megengedett.
- GY02 - Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
- GY09 - Fogasolás nem megengedett.
- GY10 - Tárcsázás nem megengedett.
- GY11 - Hengerezés nem megengedett
- GY12 - Gyepszellőztetés nem megengedett
- GY14 - Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
- GY15 - Tűzpászták létesítése nem megengedett.
- GY18 - Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás.
- GY41 - Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 állategység/ha.
- GY67 - Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
- GY68 - Legeltethető állatfaj: juh.
- GY113 - A terület max. 30 %-a kezelhető tisztító kaszással
- GY116 - A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.

(4) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslatként merül fel a hulladékeltakarítás, ami ezt a területet sajnálatos módon érinti.

(5) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(7) Kezelési javaslatok indoklása:

A Pannon homoki gyepek élőhely kisebb fontosságú előfordulásának védelmét szolgálják, mint a legoptimálisabb gyepterkezelési lehetőség. A homoki gyepeken ez hosszú távon a birkával vagy szarvasmarhával történő mérsékelt legeltetést jelenti, mely lehetőség szerint térben és időben változatos módon valósul meg. Ide értendő az esetleges pihenőhelyek váltogatása, a jószágsűrűség változtatása a GY41 önkéntes előírás intervallumán belül, az adott részterület meglegeltetésének időszaka az adott évben (pl. az egyik évben kihajtáskor, a következőben nyár közepén, azt követően nyárelőn és így tovább). Általánosságban megállapítható, hogy jelenleg a jószág kellő mozgatás mellett, megfelelő módon van terelve a területen.

Jelenlegi állapotában a gyomosodás lehetősége még nagyobb, mint a KE-1 és a KE-4 kezelési egységek esetében.

KE-6 kezelési egység

(1) Meghatározása: A tervezési terület délnyugati sarkán elhelyezkedő libatelep.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): tanyák, családi gazdaságok (U10)

- Natura 2000 élőhelyek: -

(3) Gazdálkodáshoz kötődő általános kezelési javaslatok:

Javasoljuk a kezelési egység gyom – és szeméttmentesen tartását

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelező előírások és korlátozások

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Önkéntesen vállalható előírások

A kezelési egységre vonatkozóan nem adhatók meg önkéntesen vállalható előírások.

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merült fel.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(7) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(8) Kezelési javaslatok indoklása:

A tervezési terület szempontjából indifferens a léte, feltéve, ha onnan nem lép fel gyomosodás vagy bemosódás a mélyebb fekvésű részek felé, északi irányban. Legoptimálisabb esetben juhteleppé, vagy szarvasmarhateleppé lehetne átalakítani, és így megoldani a közút déli oldali, nem Natura 2000 védettségű, de értékes, ugyanakkor alulkezeltség miatt degradálódó gyepek okszerű használatát.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja.

KE-3 esetében megfontolandó lenne a terület visszagyepesítése, vagy rendszeres tarlólegeltetés mellett a spontán gyepesedés ráhagyása.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajának védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedésként általánosan merül fel az ürge (*Spermophilus citellus*) számára fontos, szűrős legelőgyomok részbeni meghagyása, mindez azonban nem az adott kezelési egység egész területére vonatkoztatva értendő, hanem azon belül a ténylegesen legelőgyomok uralta részekre, melyeken egyébként a gyepterővelés kötelező.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelyterképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2013-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2014-es felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

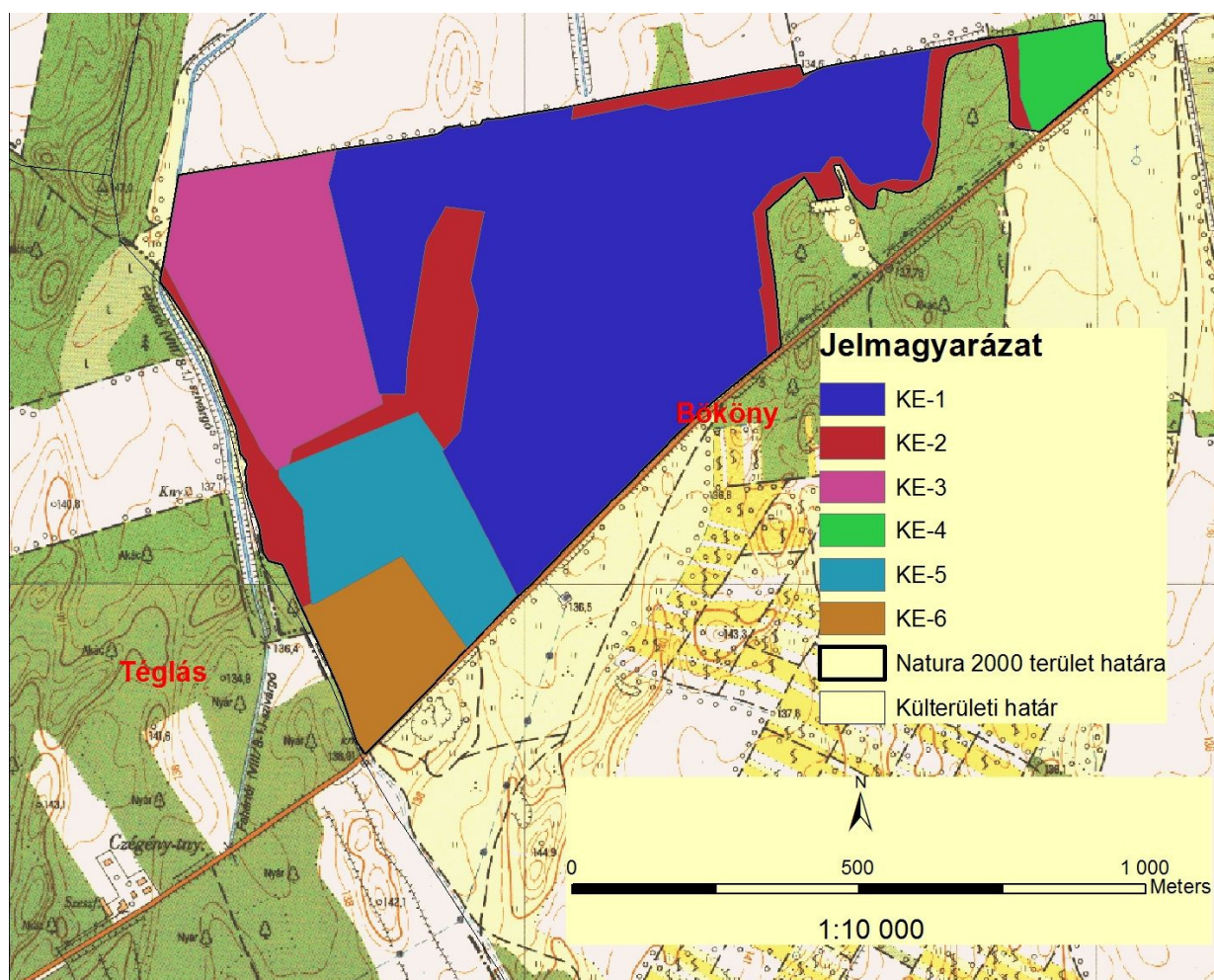
A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhely kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő faj állományának nyomon követése.

A jelölő élőhelyek monitorozására javasolható 10-12 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelyterképezés elvégzése. Javasolt a jelölő élőhely (6260* – Pannon homoki gyepek) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű gyepekre vonatkozó módszertan.

Az ürge (*Spermophilus citellus*) monitorozását standard NBmR módszer szerinti (lyukszámoláson alapuló) relatív sűrűségbecsléssel indokolt megvalósítani.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése (2014-es állapot).

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Bökönyi Közös-legelő (HUHN20072) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó (85%) és puffterület (15%) övezetének része is egyben (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési terület teljes egésze egyetlen tulajdonos kezében van, a területen nem található a Hortobágyi Nemzeti Park vagyonkezelésében lévő terület.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer alapján a Bökönyi Közös-legelő kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület Bököny közigazgatási területeit érintve két fizikai blokkban (T7PCF-P-11; TTLYF-T-11) található. A fizikai blokkok területnagyságának megközelítőleg 92 %-a mezőgazdaságilag támogatható területre esik, melyre agrártámogatás igényelhető.

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS)

A támogatás mértékéről évente a Vidékfejlesztési Miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatási összeg megközelítőleg 65.000 Ft/ha/gazdálkodási év. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008.(IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszereit tartalmazza.

Agrár- környezetgazdálkodási támogatás (AKG)

Középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Miniszter által kiadott miniszteri rendelet szabályoz. Az elérhető támogatás mértéke az extenzív gyepgazdálkodás célprogramban legeltetési hasznosítás esetén 77 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg, kaszálási hasznosítás esetén 40 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg. Ökológiai gyepgazdálkodás célprogramban legeltetési hasznosítás esetén 85 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg, kaszálási hasznosítás esetén 48 Euró/ha-nak megfelelő forintösszeg érhető el.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékeként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések

Tekintettel arra, hogy a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a gyepterületekre vonatkozóan, a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe, melynek értéke 38 EUR/ha évente.

Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető mező- és erdőgazdálkodási támogatások

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok közül az ország egész területén (a támogatható területeken) igénybe vehető *horizontális* szántóföldi, gyeptáborozási és ültetvény célprogramok érhetők el.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások

Támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyeptáborozási és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés. Látható azonban, hogy jelenleg nincsen hatályban szántó művelési ágú területekre kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés. Ebből adódóan ezekre a területekre csupán az egyéb földhasználati korlátozások (nitrát területekre, védett területekre vonatkozó) vannak érvényben, speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések nincsenek.

A Natura 2000 gyeptáborozási területekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyeptáborozást támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyeptáborozás természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak (egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek). A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további jelentős korrekcióra szoruló hiányossága, hogy nem ösztönzi a természetvédelmi szempontból fontos gazdálkodói beavatkozásokat a nem hasznosított mezőgazdasági területeken. Egyúttal nem is teszi érdekeltté a gazdálkodót abban, hogy azok a nem hasznosított mezőgazdasági területek, amelyek éppen a hasznosítás hiánya miatt őriznek értékes közösségi jelentőségű élőhelytípusokat, fajokat - megfelelő (vagy jobb illetve nagyobb) állapotban és kiterjedésben fennmaradjanak.

A Bökényi Közös-legelő fenntartási tervének tanulságai alapján az agrártámogatási rendszer módosításával, bővítésével, kiegészítésével kapcsolatban a javaslatok két szintre bontva képzelhetők el:

Kötelező szint: A terület jelenlegi állapotának megőrzése érdekében szükséges tevékenységek, amelyeket minden Natura 2000 földhasználatra kötelező érvényűen szükséges érvénybe léptetni. Ez a kötelező földhasználati szabályok kibővítésével, illetve a meglévő szabályok módosításával/összehangolásával, és a hozzájuk kapcsolódó kompenzációs kifizetések megváltoztatásával léptethető életbe. A Bökényi Közös-legelő Natura 2000 terület vonatkozásában

ebbe a körbe illeszthető eszközök a következő:

- A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó egyes jelenlegi szabályok felülvizsgálatával a kaszátlanul hagyott terület nagyságának tágabb határok közötti meghatározását szolgáló eszközök.

Önkéntes szint: A terület természeti állapotának javítását szolgáló eszközök, amelyek az egyes területek, kezelési egységek sajátosságainak megfelelően önkéntes vállalás alapján ösztönzik a területhasználat az élőhelyek állapotának javítására, a közösségi jelentőségű fajok populációinak erősítésére. Ezek az eszközök ilyen értelemben átmenetet mutatnak az élőhely-fejlesztési - élőhely-rekonstrukciós támogatások irányába, de nem jelentenek olyan mértékű beavatkozást, ami kifejezetten nagy beruházási igényűek. A Bökönyi Közös-legelő Natura 2000 terület vonatkozásában ebbe a körbe illeszthető eszközök a következő:

- A Natura 2000 területen található szántók gyeppé, vizes élőhellyé alakítását, erdősítését ösztönző eszközök.
- A Natura 2000 területen található szántók és a mellettük található természetközeli élőhelyek (gyepek, mocsarak, lápok) határán védőszegély kialakítását szolgáló eszközök.

A jelenlegi támogatási rendszer nem teszi érdekeltté a gazdálkodókat a nem hasznosított mezőgazdasági területek megőrzésében, hanem jellemzően azok eltüntetésére ösztönöz.

Mivel ezek a területek nem támogatható területek, a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepterővelődést. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene vennie a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Kifejtve a 3.4.2. pont alatti táblázatban, összevontan a kommunikáció címzettjeivel.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

<i>Felhasznált kommunikációs eszközök:</i>	<i>A kommunikáció címzettjei:</i>	<i>Időpont, helyszín</i>	<i>Egyéb információ</i>
a) terepbejárás	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái e) a Natura 2000 területen illetékesi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2014.08.22. Bököny	Résztvevők száma: 3
b) falufórum	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái e) a Natura 2000 területen illetékesi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2014.08.22. Bököny	Résztvevők száma: 5
d) önkormányzati közzététel	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái e) a Natura 2000 területen illetékesi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2014. augusztus (Bököny)	Kifüggesztés darabszáma: 1
e) honlap	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái e) a Natura 2000 területen illetékesi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok o) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.11.14-től folyamatosan	http://www.emisszio.hu/n2 + facebookon megosztva
f) érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	e) a Natura 2000 területen illetékesi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok	2014. július és augusztus	Kiküldött levelek darabszáma: 64
h) sajtóesemény (sajtótájékoztató, sajtókonferencia)	a) gazdálkodók b) a Natura 2000 területtel érintett földrészek tulajdonosai és vagyongazdái e) a Natura 2000 területen illetékesi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok) egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság	2013.12.11. 2014.01.30. 2014.07.30.	10 sajtó-megjelenés

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

- Falufórum időpont és helyszín egyeztetés történt Bököny Község Önkormányzatával.
- A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációt végző szervezet honlapján.
- A fenntartási terv véleményezhetőségéről sajtótájékoztató került megrendezésre, melynek eredményeképpen 10 sajtómegjelenés történt (térsvégi televízió, térsvégi rádió, országos hetilap, megyei napilap, internetes hírportálok).
- Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és amennyiben az elérhetőség rendelkezésre állt, kiegészítő jelleggel e-mailben is) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2014 július és augusztus folyamán). A társadalmi egyeztetés során a hatóságoknak és egyéb államigazgatási szerveknek, valamint kezelőknek és egyéb érintetteknek küldött értesítő levelek tartalmazták a kommunikációt végző E-misszió Egyesület által tárgyidőszakban társadalmi egyeztetésre bocsátott összes Natura 2000 terület fenntartási terveinek véleményezhetőségére vonatkozó információkat (terület kód, név, érintett települések, véleményezési határidők stb.). A címzettek köre:
 - Érintett önkormányzatok (Bököny, 1 levél)
 - Natura 2000 támogatást 2011-2014 között igénybe vevő helyben élő gazdálkodók, továbbá a HNPI-től földterületeket bérlő gazdálkodók (1 levél).
 - Azon földrészletek helyben élő magán tulajdonosai, amelyek a tervezési területen belül érintettek a jelölő élőhelyeket és fajokat, valamint kiemelt természeti értéket és/vagy konfliktusforrást hordozó, természetvédelmi szempontból legfontosabbnak ítélt területrészekben (3 levél). (A területen tulajdonosként érintett önkormányzatok és a magyar állam vagyongazdálkodói külön levélben kerültek értesítésre.)
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
 - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
 - Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály
 - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály
 - Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Törvényességi Felügyeleti Főosztály
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság
 - Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság
 - Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi Igazgatóság
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság

- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Földhivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Földhivatal
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Földhivatal
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Építésügyi Hivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi Hivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal, Örökségvédelmi Osztály
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság
- Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Tiszántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- Tiszántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság
- Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Hajdú-Bihar Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Iroda
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal

- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kirendeltség
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Hajdú-Bihar megyei kirendeltség
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kirendeltség
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Igazgatóság
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar megyei Igazgatóság
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Igazgatóság
- Vadásztársaságok Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége
- Országos Magyar Vadászkamara Hajdú-Bihar megyei Területi Szervezete
- Hajdú-Bihar megyei Vadgazdálkodók és Vadászok Szövetsége
- Országos Magyar Vadászkamara Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területi Szervezete
- Vadászok és Vadgazdálkodók Észak-Magyarországi Területi Szövetsége
- Magán Erdőgazdálkodók Országos Szövetsége
- Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége (VTOSZ)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Területfejlesztési és Költségvetési Főosztály
- Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Fejlesztési, Tervezési és stratégiai Osztály
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Hivatala, Terület és Vidékfejlesztési Osztály
- Észak-Alföldi Regionális Tanács
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség Kht.
- Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség (2 levél)
- Sporthorgász Egyesületek Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szövetsége
- Hajdú-Bihar Megyei Horgászszervezetek Szövetsége
- Horgász Egyesületek Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szövetsége
- Erdészeti szakirányítók (19 levél)
- Agrárkamrai tanácsadók (128 levél)
- Falugazdász területi irodák (17 levél)
- Vadásztársaságok (83 levél)
- Vízgazdálkodási társulatok (19 levél)
- Horgász egyesületek (106 levél)
- Halászati hasznosítók (8 levél)

- NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.
- A meghirdetett időpontban és helyszínen megtartásra került a falufórum, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 5 fő vett részt.
- A meghirdetett időpontban és helyszínen megtartásra került a terepbejárás, melyről jegyzőkönyv készült. A terepbejáráson 3 fő vett részt.
- Az érintett önkormányzat (Bököny) 2014. augusztusában kifüggesztette a fenntartási tervet.
- A beérkezett véleményeket és észrevételeket összefoglaltuk és megküldtük a tervekészítőnek, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságnak.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció címzettje	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
Tulajdonosok, vagyongazdálkodók	Igen (Nagy a szárazság a területen. Kidőlt, kiszáradt fák kezelése.)	fórumon megjelentek	nem	A fenntartási terv szempontjából nem releváns
Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal, Közlekedési Felügyelőség	igen (Növénytelepítést a „Közutak tervezése” című ÚT 2-1.201. számú útügyi műszaki előírásban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni. Vasút környezetében történő növénytelepítéskor 206198. (XII.21.) KM rendelet, és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 42/A § (1) bekezdésének betartása.)	levélben	nem	A fenntartási terv szempontjából nem releváns
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság, Erdőfelügyeleti és Hatósági Osztály	igen (A fenntartási tervnek igazodnia kell a 2009. évi XXXVII. törvény 112 § (3) bekezdés 2. pontja alapján kihirdetésre került erdőtervezési elvárásaihoz, valamint az Országos Erdőállomány adatai és előírásaihoz.)	levélben	igen	A tervező a jogszabályokat és előírásokat figyelembe vette a készítés során.
Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	igen (A vízvízszint feltöltése és leeresztése megfelelően szabályozható zsilipes műtárgyon keresztül, esetenként tápcsatorna vagy leeresztő csatorna megépítése. A fokozott feliszapolódás miatt gyakrabban szükséges a csatornakotrás).	e-mailben, levélben	igen	Megalapozó dokumentáció, Vízgazdálkodási rész
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	igen (Ügyféli minőségében a fenntartási terv egy részét az Igazgatóság készítette)	fórumon és terepbejá- ráson megjelentek, írásban javasoltak	igen	Ügyféli minőségében a fenntartási terv egy részét az Igazgatóság készítette